

EUROASIA

Congress on Scientific
Researches and Recent Trends-VII
December 6-9, 2020 / Baku Eurasian University

Abstract Book

Editors:
Prof. Dr. Gulzar IBRAHIMOVA
Merve KIDIRYÜZ

ISBN - 978-625-7687-00-3

CAMI MİMARİSİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLARIN YARIŞMA PROJELERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF INNOVATIVE APPROACHES IN MOSQUE ARCHITECTURE
THROUGH COMPETITION PROJECTS

Öğr. Gör. Meriç Begüm Başeren

Mersin Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi

ORCID NO: 0000-0002-6959-1852

Doç. Dr. Murat Oral

Konya Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi

ORCID NO: 0000-0003-4848-5417

ÖZET

Mevcut fiziksel koşullar ve kültürel özelliklere göre gelişen cami mimarisi, geçmişte bulunduğu konuma ve döneme göre farklılaşmıştır. Tarihsel süreç içinde farklı niteliklerle yorumlanan, kendini yenileyen, özgün ve işlevsel odaklı olduğu gözlemlenen tasarımlar, özellikle 1950’li yıllardan itibaren, yerini geleneksele öykünen bir yaklaşıma bırakmıştır. Günümüzde ise cami tasarımı, adeta somutlaştırılmış bir imge şeklinde ele alınmaktadır. Bu genel yaklaşım çerçevesinde günümüz cami yapılarının taklitçi bir yaklaşımdan neden kopmadığı sorusunun cevabı aranacaktır. Güncel malzeme, yapım teknikleri ve teknolojinin sunduğu imkânların karşılığını bulduğu modern arayışların ise cevabını sayıca az yapıda bulduğu gözlemlenmektedir.

İslam dininde camilerle ilgili mimari bir üslup ya da mekânsal bir biçim tanımlanmamış olmasına rağmen toplumsal bakış açısı, idealize edilmiş bir algı neticesinde sınırların dışına çıkmakta zorlanmaktadır. Buna karşın konu ile ilgili yarışma projeleri ise kütleleşmiş bakış açısının değişimine yönelik sınırları aşan ve özgün nitelikte yaklaşımlar ortaya koymaktadır.

Çalışmada, cami yapılarının genel karakteri ve anlamı irdelenmiş, cami mimarisinin tarihsel ve mekânsal gelişimi araştırılmış, sembolik anlam ve maneviyatı ile ilgili tanımlamalar yapılmıştır. Modern cami mimarisinde farklı biçimsel ve mekânsal tasarımlar içeren “Cami Tasarımı Fikir Yarışması”, “Şişli Halide Edip Adivar Külliyesi Ulusal Mimari Proje Yarışması”, “İstanbul Çamlıca Cami Mimari Proje Yarışması”, “Büyükkada Çarşı Cami Mimari Fikir Projesi Yarışması” özelinde seçilen projeler analiz edilmiştir. Ödül alan projeler arasından seçilen tasarımlar üzerinden cami mimarisine yaklaşımın değerlendirildiği çalışmada, yarışma şartnameleri, mimari açıklama raporları, jüri kararları ve tasarım girdilerinin mekan üretim biçimine etkileri incelenmiştir.

Cami tasarımında, geçmişin bilgi ve deneyiminden yaralanan, günümüz teknolojisiyle bütünleşebilen ve modern çağın ihtiyaçlarına cevap veren özgün bir mimari dil geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ele alınan cami yarışmaları, farklı ölçeklerde zengin mimari çeşitlilik sunması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Cami, Cami Mimarisi, Modern Cami, Mimari Proje Yarışmaları

ABSTRACT

The architecture of the mosque, which developed according to the current physical conditions and cultural characteristics, differed according to the location and period in the past. The designs, which were interpreted with different qualities in the historical process, renewed themselves, were observed to be original and functional-oriented, were replaced by an approach imitating the traditional, especially since the 1950s. Today, the design of the mosque is considered almost as a embodied image. Within the framework of this general approach, the answer to the question of why contemporary mosque buildings cannot break away from an imitative approach will be sought. It is observed that modern searches, where the possibilities offered by current materials, construction techniques and technology find their answers, find the answer in a small number of structures.

Although there is no architectural style or spatial form related to mosques in the religion of Islam, the social perspective has difficulty in moving beyond the borders as a result of an idealized perception. On the other hand, the contest projects on the subject reveal cross-border and original approaches to the change of cult perspective.

In this study, the general character and meaning of mosque buildings were examined, the historical and spatial development of mosque architecture was investigated, and definitions were made regarding its symbolic meaning and spirituality. The projects selected for the “Cami Tasarımı Fikir Yarışması”, “Şişli Halide Edip Adivar Külliyesi Ulusal Mimari Proje Yarışması”, “İstanbul Çamlıca Cami Mimari Proje Yarışması”, “Büyükkada Çarşı Cami Mimari Fikir Projesi Yarışması”, which include different formal and spatial designs in modern mosque architecture, are analyzed has been. In the study, where the approach to mosque architecture was evaluated through the designs selected from among the awarded projects, the effects of competition specifications, architectural explanation reports, jury decisions and design inputs on the space production style were examined.

In the design of the mosque, it is necessary to develop a unique architectural language that benefits from the knowledge and experience of the past, integrates with today's technology and responds to the needs of the modern age. The mosque competitions discussed in this context are important in terms of presenting efficient architectural diversity at different scales.

Keywords: Mosque, Mosque Architecture, Modern Mosque, Architectural Project Competitions